

TLAČOVÁ SPRÁVA

Cievna mozgová príhoda postihla minulý rok vyše 11-tisíc Slovákov

Bratislava, 27. 10. 2025

Až 80 % percent pacientov s cievnu mozgovou príhodou (CMP) malo vysoký krvný tlak, ktorý je jedným z hlavných rizikových faktorov pre vznik mŕtvice. Z dát Národného centra zdravotníckych informácií (NCZI) ďalej vyplýva, že v poskytovaní akútnej zdravotnej starostlivosti aj v sekundárnej prevencii CMP sa Slovensko radí medzi popredné európske krajiny. Stále však zaostávame v následnej starostlivosti, najmä v rehabilitácii pacientov po mŕtvici.

Svetový deň cievnych mozgových príhod si pripomíname 29. októbra. Akútny stav, ktorý vyžaduje okamžitý zásah odborníkov, každý rok ovplyvní životy tisícok slovenských rodín. „V **Registri cievnych mozgových príhod, ktorý spravuje Národné centrum zdravotníckych informácií, bolo v roku 2024 evidovaných 11 605 pacientov s mŕtvicou**, čo je o 1,5 % menej ako v roku 2023,“ uvádza hovorkyňa NCZI Alena Krčová a pokračuje: „Z celkového počtu sa 90,5 % prípadov týkalo ischemickej CMP, hemoragická forma postihla 9,5 % pacientov.“ O niečo viac sú mŕtvicou ohrození muži (55 %). Prevažovali najmä vo vekovej skupine 65 až 74 rokov a v kategórii 46- až 64-ročných. U žien bola najviac zastúpená staršia populácia vo veku 75 až 84 rokov. Porážka postihuje väčšinou starších ľudí, ktorí už majú iné chronické ochorenie, no nevyhýba sa ani mladým ročníkom. Vlni tvorili pacienti do 44 rokov 3,3 % z celkového počtu postihnutých mŕtvicou.

Medzi najčastejšie rizikové faktory CMP patria neadekvátne liečený alebo neliečený vysoký krvný tlak, porucha srdcového rytmu – tzv. fibrilácia predsiení, vysoká hladina cholesterolu, ale aj fajčenie, obezita, diabetes či nízka fyzická aktivita. NCZI v rámci Registra CMP minulý rok evidovalo až 80,4 % ľudí s CMP, ktorí mali zároveň aj vysoký krvný tlak. Približne 27 % pacientov trpelo cukrovkou a rovnaký počet pacientov priznal, že fajčia, resp. v minulosti fajčili (v 27 % prípadov tento údaj nebol vyplnený). Pítie alkoholu priznalo len 7 % ľudí, zato nadváhu, resp. obezitu mala takmer tretina pacientov s porážkou.

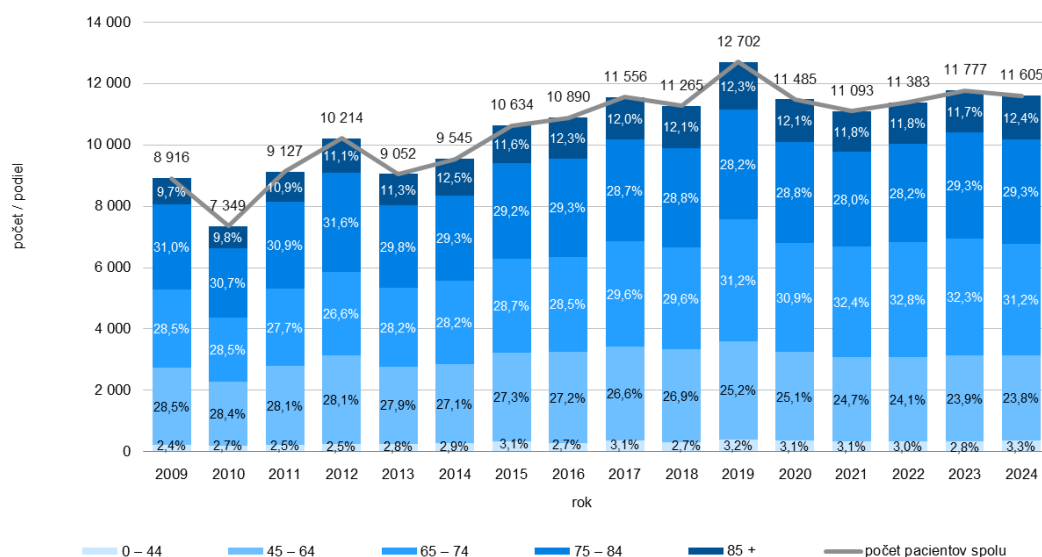
Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom zdravotníctva SR. Cieľom NCZI je vďaka digitalizácii uľahčiť a zjednodušiť procesy pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Kontaktné údaje:

Mgr. Alena Krčová, vedúca oddelenia komunikácie

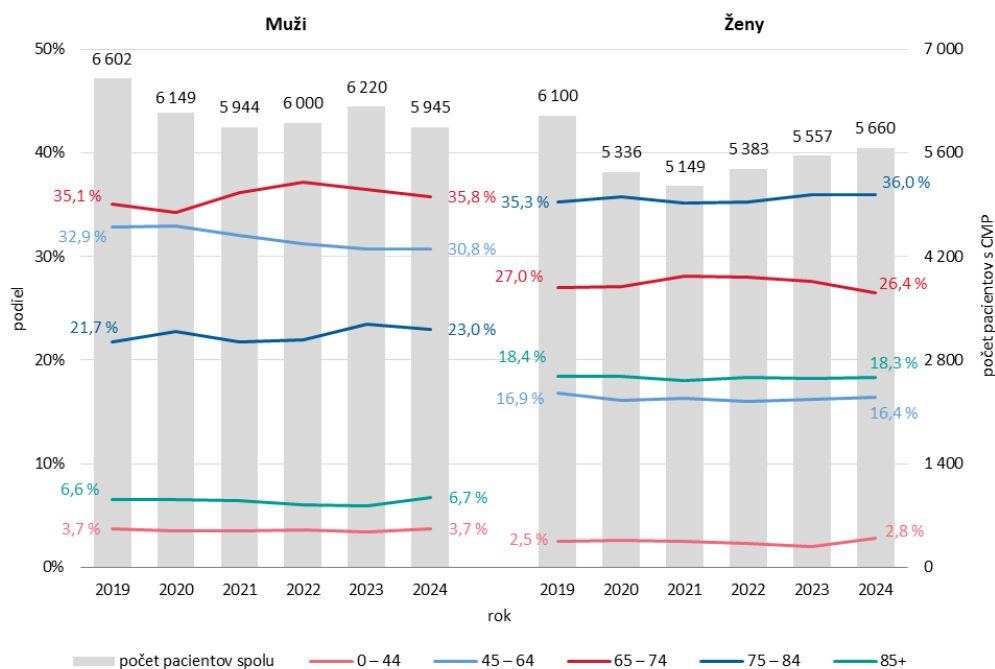
Tel.: +421 902 671 045, mail: alena.krcova@nczisk.sk, web: www.nczisk.sk

Pacienti s CMP hlásení do registra v danom roku podľa vekových skupín

Zdroj: NCZI, Register cievnych mozgových príhod, stav k 31. 12. daného roka

Pacienti s CMP hlásení do registra v danom roku podľa pohlavia a vekových skupín

Zdroj: NCZI, Register cievnych mozgových príhod, stav k 31. 12. daného roka

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom zdravotníctva SR. Cieľom NCZI je vďaka digitalizácii uľahčiť a zjednodušiť procesy pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Kontaktné údaje:

Mgr. Alena Krčová, vedúca oddelenia komunikácie

Tel.: +421 902 671 045, mail: alena.krcova@nczisk.sk, web: www.nczisk.sk

Ide o čas

Cievna mozgová príhoda je závažný stav, pri ktorom dochádza k poškodeniu mozgového tkaniva buď nedokrvením (ischemická forma) alebo krvácaním do mozgu (hemoragická forma). **Medzi typické príznaky, ktoré pomôžu odhaliť porážku, patria:**

- náhle oslabenie polovice tela (poklesnutý kútik úst, neschopnosť predpažiť obe ruky),
- náhla porucha reči, neschopnosť vyjadriť sa, artikulovať či porozumieť reči,
- náhla porucha zraku alebo výpadok zorného poľa,
- náhla prudká bolesť hlavy,
- dvojité videnie,
- náhly pocit závratu s poruchou stability, bez možnosti stoja alebo chôdze.

Pacienti s CMP potrebujú okamžitú lekársku pomoc. **Včasná privolanie záchranky je dôležité pre ďalšiu prognózu ochorenia.** Ak sa akútna liečba poskytne do niekoľkých hodín, človek sa môže vyhnúť vážnym následkom alebo dokonca smrti a v ideálnom prípade sa vrátiť do normálneho života. Čas medzi pacientovým príchodom do nemocnice a podaním liečby je dnes na Slovensku v priemere 30 minút. Veľkú zásluhu na tom majú lekári, ktorí poctivo vyplňajú údaje v Registri CMP a vďaka týmto dátam následne vedia, čo treba zlepšiť. *„Ak chceme kontrolovať kvalitu našej práce, musíme vedieť čo robíme, ako to robíme a na základe toho vyhodnotiť, ako by sme to vedeli spraviť lepšie. Register cievnych mozgových príhod nám poskytuje dáta, na základe ktorých vieme hodnotiť, ako pracuje 44 centier pre liečbu CMP, jednak čo sa týka akútnej starostlivosti, ale aj sekundárnej prevencie. Poskytuje nám prehľad, aký je ďalší osud pacientov, teda kam odchádzajú z neurologických pracovísk. Na základe dát vieme, že v akútnej starostlivosti a sekundárnej prevencii sme porovnateľní s poprednými krajinami v Európe, ale v následnej starostlivosti, predovšetkým v rehabilitácii, zaostávame a stále existujú veľké rozdiely aj v rámci Slovenska,*“ približuje prednostka Neurologickej kliniky Lekárskej fakulty UPJŠ a prezidentka Slovenskej neurologickej spoločnosti prof. MUDr. Zuzana Gdovinová, CSc., FESO, FEAN. Približne tridsať percent pacientov s CMP by malo pokračovať v akútnej rehabilitácii, ktorá dokáže predísť stratám životných funkcií a znížiť výskyt vážnych trvalých následkov. Z registra je zrejmé, že na rehabilitačné pracoviská sa prekladajú len približne štyri percentá ľudí.

Úmrtnosť na CMP sa v posledných piatich rokoch pohybovala na úrovni 6,8 % zo všetkých úmrtí. Vďaka zlepšovaniu úrovne zdravotnej starostlivosti a efektívnosti cieľenej liečby sa postupne znižuje ročná letalita, tzn. že sa znižuje podiel úmrtí pacientov do 1 roka od vzniku CMP. Výsledky z registra ukazujú, že v roku 2020 bola ročná letalita hospitalizovaných pacientov s CMP 16 %, v roku 2021 to bolo 15,5 % a u hospitalizovaných v roku 2022 klesla na 14 %. Uvedené údaje naznačujú trend mierneho poklesu v rokoch 2020 – 2022, avšak v roku 2023 stúpila ročná letalita až na 18,7 %. Rok 2024 zatiaľ nie je možné hodnotiť, pretože nie sú k dispozícii úmrtia v roku 2025.

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom zdravotníctva SR. Cieľom NCZI je vďaka digitalizácii uľahčiť a zjednodušiť procesy pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Kontaktné údaje:

Mgr. Alena Krčová, vedúca oddelenia komunikácie

Tel.: +421 902 671 045, mail: alena.krcova@nczisk.sk, web: www.nczisk.sk

Ako možno predchádzať mozgovej príhode

- Nefajčite,
- znížte príjem soli v strave,
- obmedzte konzumáciu alkoholu,
- denne si doprajte dostatok telesného pohybu (aspoň 30 minút denne),
- znížte nadmernú telesnú hmotnosť,
- obmedzte stresové zaťaženie,
- sledujte svoj krvný tlak v domácom prostredí,
- dodržiavajte preventívne prehliadky u praktického lekára – dôležité je najmä sledovanie krvného tlaku a hladiny cukru a tukov v krvi,
- užívajte pravidelne predpísané lieky.

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom zdravotníctva SR. Cieľom NCZI je vďaka digitalizácii uľahčiť a zjednodušiť procesy pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Kontaktné údaje:

Mgr. Alena Krčová, vedúca oddelenia komunikácie

Tel.: +421 902 671 045, mail: alena.krcova@nczisk.sk, web: www.nczisk.sk